

FIP POLİTİKA BİLDİRİSİ

Tütün Mamüllerinin Gelecekte Kullanılmamasının Sağlanmasında Eczacının Rölü

Ecehan BALTA - Ecz.Rida ŞİMŞEKEL

GİRİŞ

Tütün, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde ciddi hastalıklara ve birçok erken ölüme neden olmaktadır. Tütün bağımlılığı, yenilmesi kolay olmayan kronik bir durumdur. Tütün kullanımından kaynaklanan tıbbi durumların tedavisi, sağlık sektörünün en önemli maliyet kalemlerinden biridir.

Sağlık sektöründe çalışan diğer kişiler gibi eczacılar da, sigarayı ve diğer benzeri tütün mamüllerini bırakmak isteyen insanlara yardım etme ve onları bu yönde teşvik edip destekleme sorumluluğuna sahiptir. Bu amaçla eczacılar, Dünya Sağlık Örgütü'nün Tütünsüz Girişimini ve Örgüt'ün Tütün Kontrolü ile ilgili Çerçeve Konvansiyonunu kurmasını sonuna kadar desteklemektedir. FIP, Küresel Tütün Karşıtı Eczacılar Ağını kurmuştur. Bu ağ, bilgi toplanması ve eczacıların rolünün iyileştirilmesi için iyi bir fırsat sunmakta ve eczacılık kuruluşlarının ve eczacıların farklı uygulama ortamlarında edindikleri sigarayı bırakma çalışmaları deneyimlerini birbirleri ile paylaşımlarına olanak sağlamaktadır.

Eczacıların toplumdaki tütün kullanımını ortadan kaldırmak için harekete geçmeye hazır olduğu bilgisi ile FIP aşağıdaki tavsiyelerde bulunmaktadır:

Eczacılık kuruluşları:

- FIP ve bölgesel eczacılar forumları aracılığı ile Dünya Sağlık Örgütü'nün Tütünsüz Girişimi'ne iştirak etmelidir;

- Diğer tütün karşıtı uluslararası koalisyonlara ve politika belirleme etkinliklerine iştirak etmelidir;
- Tütüne karşı çeşitli girişimlerde bulunan koalisyonlara iştirak etmelidir;
- Tütün bağımlılığının tedavisine yönelik bulguya dayalı uygulamalar hakkında ulusal ve uluslararası ortak esaslar geliştirmeyi amaçlayan girişimlere katılmalı ve eczanelerde sigara içilmesinin yasak olmasını, eczanelerde tütün mamüllerinin satılmamasını ve ruhsat veren kuruluşların bu tür ürünlerin satıldığı yerlerde bulunan eczanelere ruhsat vermesini öngören politikaları yılmadan takip etmelidir
- Eczacılar, eczacılık bölümü öğrencilerine ve eczane asistanlarına tütün kullanımı, neden olduğu sağlık riskleri ve bırakma süreçleri hakkında hem temel hem de sürekli eğitim vermelidir
- Kuruluş içerisinde tütün kullanımını yasaklayan iç politikalar geliştirmeli ve sigarayı bırakmak isteyen kuruluş personeline çeşitli destek hizmetleri sunmalıdır;
- 'Bırak ve Kazan' kampanyası ve Dünya Sigarasız Günü gibi toplum bazlı programlara katılmak suretiyle halkın tütün kullanımından kaynaklanan sağlık sorunları hakkındaki bilincini artırmaya çalışmalıdır;

- eczacıların tütün karşıtı etkinlikleri ve insanları bırakmaya teşvik etmek için sundukları hizmetler hakkında anketler yapmalı ve araştırma projeleri geliştirmelidir.

Eczacılar bireysel olarak:

- Tütün kullanımı, ilişkili sağlık sorunları ve bırakma süreçleri ile ilgili akredite sürekli eğitim programlarına iştirak etmeli ve bırakma programları ile ilgili olarak onları desteklemelidir;
- Sigara ve tütün mamullerini bırakmak isteyen ve tütün kaynaklı hastalıklara yakalanmış kişilere grup ve bireysel sigarayı bırakma programları da içeren çeşitli hizmetler sunmak suretiyle daha aktif bir rol üstlenmelidir;
- Kendi bölgesinde varsa, çok disiplinli mesleki sigara bırakma programlarını yönetmeli ve bu programlara bizzat katılmalıdır;
- Tütün kullanımının zararlarına dikkat çekecek şekilde hazırlanan medya kampanyalarına katılmalı ve insanların sigarayı bırakmasına yardımcı olmalıdır;
- Kendileri de tütün mamullerini kullanmayarak örnek ve öncü olmalı ve, sigara kullanımı ilaçların etkisini etkileyebileceğinden, hasta ilaç kayıtlarına hastanın sigara kullanıp kullanmadığı bilgisini de eklemelidir.

TÜTÜNE KARŞI ECZACILAR

GİRİŞ

2003 Yılı Mayıs ayında, Dünya Sağlık Örgütü'nün Tütün Kontrolü Anlaşma Taslağı (WHO FCTC) benimsendi. WHO FCTC önsözünde, özellikle "Sağlık çalışanları, kadın, gençlik, çevre ve tüketici örgütleri, akademisyenler ve sağlık hizmeti enstitüleri de dahil olmak üzere, tütün endüstrisi ile ilişkisi olmayan tüm hükümet dışı kuruluşlar ve

diğer sivil toplum üyelerinin, ulusal ve uluslararası alanda tütün kullanımı kontrolü çalışmalarına vereceği katkı ile bu katkının hayati önemi" vurgulanmaktadır. (WHO FCTC, 2003)

2003 yılında Sydney'de gerçekleşen FIP Kongresi'nde, FIP Konseyi "Eczacının Tütünsüz Bir Gelecek Sağlama Çalışmalarındaki Rolü Üzerine Politikası" konusundaki demeci benimsedi. Bu demeç, eczacılık örgütlerine ve birey olarak eczacılara, hizmet verdikleri kişilerin tütün kullanımını sonlandırmak için nasıl yardımcı olabilecekleri konusunda öneriler sunmaktadır.

Diğer tüm sağlık çalışanları gibi, eczacıların da, insanların sigara ve diğer tütün mamullerini kullanmayı bırakmasına yardımcı olmak; ve toplumun geri kalanını da aynıını yapmak konusunda cesaretlendirmek gibi bir sorumluluğu vardır.

Eczacılar, Dünya Sağlık Örgütü'nün Tütünsüz Yaşam Girişimi'ne ve Tütün Kullanımı Kontrolü Anlaşma Taslağı'na tam destek vermektedir.

Dünya Sağlık Örgütü, sağlık çalışanlarının WHO FCTC'nin uygulanmasındaki ve tütün kontrolü/halk sağlığı hedeflerinin gerçekleşmesindeki katkılarını artırmak için yeni yollar geliştirmek amacıyla, 2004 yılı Ocak ayında, uluslararası sağlık çalışanları örgütlerinden temsilcilerin davetli olduğu bir toplantı düzenledi. Bu toplantıda, Sağlık Çalışanları Örgütleri İçin Tütün Kontrolü Uygulama Kodu benimsendi.

Bu broşür, FIP tarafından, sigarayı bıraktırma ve tütün kontrolü konusunda eczacıların kazandığı başarıların öykülerini ve en iyi uygulama yöntemlerini, uluslararası alanda eczacılık örgütlerine ve eczacılara aktarmak amacıyla hazırlanmıştır. Bu örneklere, FIP Tütüne Karşı Eczacı Global Ağı olan www.pharmacistsagainsttobacco.org adresinden de ulaşılabilir.

Bu girişim ile, FIP, eczacıları ve tüm dünyadaki eczacılık örgütlerini, tütün kontrol programlarının

da, diğer sağlık çalışanları ile birlikte yer almaları konusunda cesaretlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla FIP, WHO ve EuroPharm Forum ile birlikte, "Tütüne Karşı Eczacılar – 10 Adımda Başlangıç" başlıklı dokümanı hazırlamıştır.

FIP, kendi başarı öykülerini bizimle paylaşan tüm eczacılara teşekkürlerini sunar.

Mart 2005, The Hague, Hollanda
Jean Parraot, FIP Başkanı
A.J.M./Ton) Hoek, FIP Genel Sekreteri

Uluslararası Eczacılık Federasyonu (FIP)
Tütüne Karşı Eczacı Global Ağı
www.pharmacistsagainsttobacco.org

TÜTÜNE KARŞI ECZACILAR

10 ADIMDA BAŞLANGIÇ

1. ŞU KONULARDA BİLGİLENİN:

- Tütün kullanımı
- Tütün kullanımının bırakılması
- Yardım amacıyla eczacılar ne yapabilir?

Konuyla ilgili materyal, farklı dillerde ulusal ve uluslararası örgütlerden sağlanabilir. Uluslararası Eczacılık Federasyonu (FIP)'nin, Dünya Sağlık Örgütü (WHO)'nün ve kendi ulusal eczacılık örgütünüzün web sitelerini ziyaret ederek işe başlayabilirsiniz.

Konu hakkında mevcut ulusal ve uluslararası kılavuzlar, bilgilerinizi güncellemek, tütün kullanımını konusunda farklı bilgiler edinmek ve kendi yapacağınız uygulamaları planlamak konusunda faydalı olacaktır.

WHO Tütün Kontrolü Konulu Anlaşma Taslağı, örgütün web sitesinde (www.who.org) mevcuttur.

2. ÇALIŞANLARINIZI EĞİTİN

Eczanenizde çalışan herkesin, yapmakta olduğunuz aktivite ve hedeflerinizden haberdar olması gerekir.

3. YEREL AĞLAR KURUN VE İŞBİRLİĞİ SAĞLAYIN

İş yükünüzü paylaşmak üzere, proje ortakları ve müttefikler edinin. Tütün kullanımını kontrol çalışmalarını tek başınıza yürütmek, eczaneniz için ağır bir yük olabilir. Diğer meslektaşlarınızı bu çalışmanın faydaları hakkında bilgilendirin ve tavsiyelere açık olun. İnsanlar, eczaneye, önceden randevu almak zorunda olmadan rahatlıkla gidebilirler. Bu nedenle eczaneler, sağlık alanında bilgi alışverişi ve eğitim faaliyetleri için ideal yerlerdir. Bölgenizde faaliyet gösteren sağlık kuruluşlarındaki hekim, hemşire ve diş hekimleri, hastalarını tütün kullanımı bıraktırmak amacıyla size yönlendirebilir. İşbirliğinin şekli, yerel koşullar ve çalışma şartlarına bağlı olarak değişebilir.

Bulduğunuz bölgede, konu hakkında hali-hazırda ne gibi çalışmalar yapıldığını öğrenin ve mümkünse, bu çalışmalarda siz de yer alın.

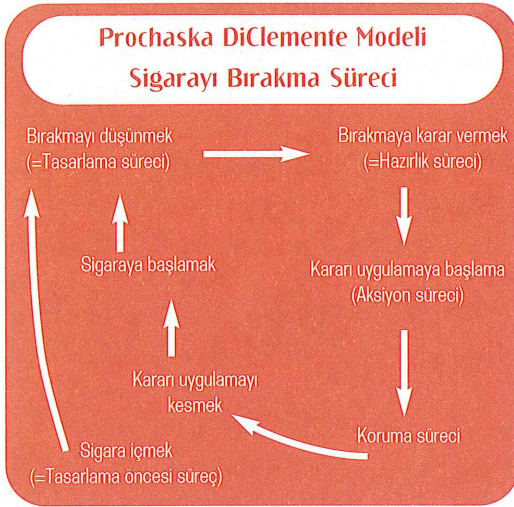
4. İHTİYAÇLAR DOĞRULTUSUNDA HİZMET VERİN

Farklı amaçlara uygun olabilen bu model, kendi değişim sürecinizin yanında, başka insanların, alışkanlıklarını değiştirmek konusunda yaşadıkları sıkıntıyı anlamana yardımcı olur.

Vereceğiniz hizmet, değişimin farklı aşamalarının da bulunan farklı insanların farklı ihtiyaçlarına karşılık verecek nitelikte olmalıdır.

Prochaska DiClemente Modeli

Sigarayı bırakma süreci

5. VİTRİN DÜZENLEMELERİ YAPIN

Eczanenizin vitrininde, insanlara tütün kullanımının sağlık açısından tehlikelerini anlatan düzenlemeler yapın. Vitrini, sigarayı bırakmayı tasarlama öncesi süreçteki kimselere bilgi aktarımında bulunacak bir araç olarak kullanın. "Bırak ve Kazan Yarışması" gibi, halka yönelik sigarayı bıraktırma kampanyalarında etkin rol alın.

6. UYGUN BİLGİ SAĞLAYIN

Müşterilerinize, özellikle de sigarayı bırakmak için tasarlama sürecinde bulunanlara, sigarayı bırakma konusunda sözlü ve yazılı bilgi sunun.

7. KİŞİSEL DESTEK VERİN

Kararı uygulama sürecine girmiş kişilere kişisel destek verin. Bu kişilerin, nikotin replasman tedavisine veya psikolojik desteğe ihtiyacı ola-

bilir. Sigarayı bırakanların bazıları bunların her ikisine de ihtiyaç duyarken, bazıları kararlarını yerine getirirken hiçbirine gereksinim duymaz. Farklı çözümleri onaylayın.

8. ECZANENİZE TAKİP ZİYARETLERİ SAĞLAYIN

Takip ziyaretlerinin sürekliliğini sağlamak için, kişinin eczanenize yeniden gelme ve sizinle konuşma imkanına sahip olduğundan emin olun.

9. YAPTIKLARINIZI VE SONUÇLARINI NOT EDİN

Çalışmalarınızı yazıya dökmek, önemli olduğu kadar, tütün kullanımının bırakılmasında kullanılan yöntemlerin etkinliği açısından size yararlı bilgiler sağlar.

10. SONUÇLARI BİRLİKTE ÇALIŞTIĞINIZ KİMSELERE VE MESLEK ÖRGÜTÜNÜZE RAPOR EDİN

Çalışmalarınızın sonuçlarını meslektaşlarınız ile paylaşmak ve bilgi alışverişinde bulunmak, motivasyonunuzun yüksek seviyede kalmasını sağlayacaktır.

Yararlı web sitelerinin adresleri:

Uluslararası Eczacılık Federasyonu (FIP)
www.fip.org/pharmacistsagainststobacco

WHO EuroPharm Forum

www.euro.who.int/europharm

WHO Tobacco Free Initiative /Dünya Sağlık Örgütü Tütünsüzlük Girişimi www.who.int/tobacco

